

Socialchefsdagarna

Jönköping 2018-10-03
Cecilia Grefve och Finn Kronsporre

Övergripande programpunkter

- Förändringar av juridiken som påverkar socialtjänstens ekonomi 2018-2019.
Vad kostar det för socialtjänsten?
- Lagändringar och rättsfall med potentiellt stor ekonomisk påverkan på socialtjänsten

- Prop. 2017/18:78 Vissa förslag om personlig assistans → 9 a § 2 st LSS, 51 kap. 12 § SFB. 1 april 2018
- Prop. 2017/18:80 Ny lag om bostadsanpassningsbidrag. I kraft 1 juli 2018.
- Prop. 2016/17:180 Ny förvaltningslag. 1 juli 2018
- Prop. 2017/18:119 Ändringar i fråga om kommunplacering av ensamkommande barn. 1 juni 2018
- Prop. 2016/17:85 Samverkan om vård, stöd och behandling mot missbruk. 1 januari 2018
- Prop. 2017/18:106 Förenklat beslutsfattande om hemtjänst för äldre → 4 kap 2 a § SoL. 1 juli 2018

Praxisändring?

KamR i Gbg 180126 mål 4591-17

- Prop. 1993/94:94 s. 94: Det är inte möjligt att med säkerhet förutse hur rätten till bistånd enligt SoL för asylsökande m.fl. kommer att bedömas i rättstillämpningen. Det bör därför framgå att det inte finns någon rätt till bistånd för försörjningen enligt SoL för dem som har rätt till bistånd enligt LMA. Det bistånd enligt SoL som här avses är endast ekonomiskt bistånd som utfyllnad till vad en asylsökande kan få enligt LMA. Andra former av bistånd bör gälla även för asylsökande m.fl.
- Kammarrätten: Det sökta biståndet avser avlösarservice. Det är inte fråga om sådant huvudsakligt ekonomiskt stöd som ges enligt LMA. Rätten till övrigt bistånd enligt SoL:s regler är inte begränsat till att avse endast nödsituationer. Ayan och hennes VH kan därmed ha rätt till avlösarservice om det är nödvändigt för att de ska uppnå en skälig levnadsnivå.
- Jfr dock: KR Gbg 151111 mål 1337-15, KR Gbg 170621 mål 949-17 KR Jkpg 031003 mål 3279-03, FR Sthlm 180817 mål 14376-18

Lagen om bostadsanpassningsbidrag

- **Alltid personen med funktionsnedsättning** som är sökande (tidigare ägaren av fastigheten eller innehavaren av bostads- eller hyresrätt)
- Inget bidrag om behovet kan tillgodoses genom hjälpmedel
- **Inget bidrag till särskilda boendeformer (insats enligt 5 kap. 5 och 7 §§ SoL, insats enligt 9 § 8 och 9 LSS)**
- Avvikelser från tillgänglighets- och användbarhetskravet ska ej drabba den som ej är ansvarig för bristen (8 §)
- Slopas: lägstabelopp för återställningsbidrag
- Slopas: särskilda skäl för byte av bostad
- Övergångsbestämmelser – gamla lagen tillämpas för ansökningar inkomna före 1 juli 2018, nya lagen för tid därefter

Övergångsbestämmelserna m m

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2018.
 2. Genom lagen upphävs lagen (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag m m.
 3. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för ansökningar om bidrag som har kommit in till kommunen före ikraftträdandet.
- *Återkallelse av utsiktslös ansökan enligt BAB (jfr 8 § 1 st 4 NBAB, 9 § NBAB)?*
 - *Litispensens, res judicata, negativ rättskraft*
 - *Anhopning av ansökningar om dörrautomatik m m där sådan tidigare nekats?*

8 § NBAB

- Bostadsanpassningsbidrag lämnas inte om de sökta åtgärderna behöver utföras av följande orsaker:
 1. byggnadstekniska brister
 2. eftersatt underhåll
 3. avsaknad av eller avsevärda brister i grundläggande bostadsfunktioner eller
 4. avvikelser från bygglagstiftningens krav på tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga

- Första stycket 4 tillämpas endast när ansökan gäller:
 1. ett en- eller tvåbostadshus som **sökanden** har låtit uppföra eller låtit utföra ändringar av
 2. en lägenhet som innehas med bostadsrätt och som **sökanden** har låtit utföra ändringar i eller
 3. en ägarlägenhetsfastighet som **sökanden** har låtit utföra ändringar i.

9 § NBAB

- Vid byte av bostad lämnas inte bostadsanpassningsbidrag till sådana åtgärder som beror på att den nya bostaden i fråga om storlek, planlösning, antal våningsplan eller andra nivåskillnader i eller i anslutning till bostaden är uppenbart olämplig med hänsyn till funktionsnedsättningen.
- Är den nya bostaden ett en- eller tvåbostadshus som **sökanden** låtit uppföra lämnas bidrag endast för en sådan anordning eller inredning som normalt bara används eller förekommer i sådana hus pga att en boende har en funktionsnedsättning. Bidrag lämnas dock inte för hiss.
- Bestämmelserna i 1 och 2 st ska tillämpas i fråga om sådana åtgärder som är nödvändiga vid tiden för byte av bostaden. → jfr HFD 2014 ref. 77

Ändringar i 9 a § 2 st LSS 1 april 2018

Personlig assistans för andra personliga behov avser även

1. tid under den enskildes dygnsvila när en assistent behöver vara tillgänglig i väntan på att den enskilde behöver hjälp utan att det är fråga om tillsyn (väntetid)
2. tid under den enskildes dygnsvila när en assistent i stället behöver finnas till förfogande på annan plats i väntan på att den enskilde behöver hjälp (beredskap), och
3. **tid när en assistent behöver vara närvarande i samband med en aktivitet utanför den enskildes hem på grund av att ett hjälpbehov kan förväntas uppstå.**

- Punkterna 1 och 2 → jfr 2 § FKFS 2016:4 (tidigare 6 § RFFS 1993:24)
- Punkten 3 → FKRS 2012:05 Bedömning av aktiviteter utanför hemmet 121130 (notera utfärdandedatumet !) → KR Gbg 121022 mål 3779-12, KR Gbg 121026 mål 9028-12
- Syfte → återställning av den ordning som gällde före 171027
- Lägg märke till att den ordning som återställs är den ordning som gällde för FK, inte för kommunerna (före 171027)
- RÅ 2005 ref. 85 och 86 → En kommuns skyldigheter enligt LSS påverkas utan uttryckligt stadgande ej av ändrade villkor för den av FK förmedlade assistansersättningen.
- Trygghetslarm
HFD 2016 ref 56

Ur prop. 2017/18:78 s. 10 (ej helt ordagrant)

- FKRS 2012:05 handlade om sådana aktiviteter som ofta innefattar viss tid mellan preciserade hjälpbehov, t ex besök på bio, teater, konsert, sammanträden. Enligt FKRS 2012:05 kan ersättning ej regelmässigt beviljas för hela den tid en aktivitet pågår, om den enskilde inte har sådant behov av tillsyn under aktiviteten som ger rätt till assistansersättning. Ersättning bör dock beviljas för hela aktiviteten utanför hemmet eller annan plats där den enskilde regelbundet vistas om det ej annars skulle vara möjligt för denne att utöva aktiviteten.
- Jfr KR Gbg 080709 mål 1754-07, KR Kbg 160205 mål 2132-15
- HFD 2017 ref. 27

Ur prop. 1992/93:159 s. 63

Andra situationer där den enskilde behöver kvalificerad hjälp och som ingår i det dagliga livet, t ex om personen behöver hjälp för att komma ut i samhället, för att studera, för att delta i daglig verksamhet eller för att få eller behålla ett arbete.

3 § 2 st LMA

En kommun som har anvisats att ta emot ett ensamkommande barn får placera barnet i ett boende i en annan kommun endast om

1. kommunerna har ingått en överenskommelse om placeringen
2. placeringen sker med stöd av LVU eller med stöd av SoL i fråga om barn med motsvarande vårdbehov, eller
3. det med hänsyn till barnets vårdbehov finns synnerliga skäl.

Ur förarbetena, prop. 2017/18:119 s. 19

- ❑ Omställning för kommuner som idag placerar ensamkommande barn i en annan kommun. Det går inte att utesluta att kostnaderna för dessa kommuner ökar på grund av att de behöver ha kapacitet för mottagande av anvisade barn på kort och lång sikt.
- ❑ Det kan, särskilt för små kommuner, vara svårt att anpassa kapacitet över året och mellan åren. Genom förslaget stimuleras dock kommuner att förstärka beredskap och kapacitet för mottagandet av ensamkommande barn inom kommunen.
- ❑ Med nuvarande system uppstår merkostnader för anvisningskommunen bl a eftersom socialtjänstens utrednings- och uppföljningsarbete försvåras till följd av geografiskt avstånd till barnen. För de kommuner där barnen är placerade uppstår merkostnader bl a med anledning av barnens skolgång.

3 kap. 7 §, 5 kap. 1 § 5 och 5 kap. 9 a § socialtjänstlagen

- 3kap. 7 § SN ska arbeta för att förebygga och motverka missbruk av alkohol och andra beroendeframkallande medel. *SN ska även arbeta för att förebygga och motverka missbruk av spel om pengar.*
- SN ska genom information till myndigheter, grupper och enskilda och genom uppsökande verksamhet sprida kunskap om skadeverkningar av missbruk och om de hjälpmöjligheter som finns.
- 5 kap. 1 § SN ska aktivt arbeta för att förebygga och motverka *missbruk av spel om pengar bland barn och unga.*
- 5 kap. 9 § a Kommunen ska ingå en överenskommelse med landstinget om ett samarbete i fråga om personer som missbrukar alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel, dopningsmedel eller *spel om pengar.*

4 kap 2 a § SoL

SN får utan föregående behovsprövning erbjuda hemtjänst till äldre personer. Ett sådant erbjudande förutsätter att den äldre personen har informerats om:

1. i vilken utsträckning och på vilket sätt han eller hon kan påverka utförandet av insatserna,
2. på vilket sätt kommunen följer upp insatserna, och
3. rätten att alltid kunna ansöka om bistånd enligt 1 §.

Kommunen ska följa upp insatserna med utgångspunkt i kommunens riktlinjer, insatsernas kvalitet enligt 3 kap 3 § och värdegrunden i 5 kap 4 §.

Tidsbegränsat beslut och tillsvidarebeslut med förbehåll

- JO 2003/04 s 324
- JO 2017-10-02 dnr 589-2016
- RÅ 2000 ref 16
- JO 2016/17 s 590
- Prop. 2016/17:180 s 233

Tack!

Cecilia Grefve och Finn Kronsporre

JP Infonet AB
Tel: 08-462 65 60
www.jpinfonet.se